

RIKSDAGENS PROTOKOLL.

1908. Första Kammaren. N:o 1.

Sedan i kraft af § 49 regeringsformen och § 2 riksdagsordningen Riksdagen sammankommit till lagtima möte här i hufvudstaden onsdagen den 15 januari 1908, sammanträdde Riksdagens Första Kammare i den uti Riksdagens hus för kammaren anordnade samlingssal samma dag

onsdagen den 15 januari

kl. 11 f. m.

Herr Wieselgren framträdde till talmansbordet och yttrade:

Som den äldste närvarande af kammarens ledamöter får jag i enlighet med bestämmelsen i 3 § i riksdagsordningen härmed öppna kammarens förhandlingar och önskar jag samtliga ledamöter i kammaren välkomna till denna riksdag.

Sedan herr ordföranden därefter intagit talmansplatsen, tillkännagaf herr ordföranden, att han på grund af bestämmelsen i 1 § 2 mom. af kammarens ordningsstadga anmodat kanslisekreteraren C. F. Vougt att, till dess sekreterare blifvit utsedd, föra kammarens protokoll äfvensom att herr ordföranden för tillfället anställt kanslibiträden och vaktbetjäning till erforderligt antal.

Upplästes och lades till handlingarna följande från kungl. justitiedepartementet ankomna

Protokoll, hållet inför statsrådet och chefen för justitiedepartementet den 14 januari 1908.

Sedan på, grund af stadgandet i § 32 riksdagsordningen, statsrådet och chefen för justitiedepartementet anmodat tre bland de af Riksdagen valda fullmäktige i riksbanken och tre bland fullmäktige i riksgäldskontoret att närvara vid den granskning af riksdagsmannafullmakter, som jämlikt riksdagsordningens nämnda paragraf borde före riksdagens sammanträde äga rum, så infunno sig nu af de utaf Riksdagen valda fullmäktige i riksbanken herrar vice ord-

Första Kammarens Prot. 1908. N:o 1.

föranden bland fullmäktige, filosofie doktorn H. R. Törnebladh, filosofie doktorn S. G. von Friesen och revisionssekreteraren C. Berg samt af fullmäktige i riksgäldskontoret herrar ordföranden bland fullmäktige, juris doktorn P. A. H. Cavalli, kamreraren V. L. Moll och byråchefen A. Hammarström.

Då härvid till granskning företogos de efter 1907 års lagtima riksdags afslutande till justitiedepartementet inkomna fullmakter för ledamöter af Första Kammaren befunnos de fullmakter, som från Örebro läns landsting insändts för bankdirektören Frans Eric August Bäckström i Örebro och bruksägaren Lars Larsson i Bredsjö visserligen vara i föreskrifven form utfärdade, men skulle i protokollet, till kammarens kännedom, anmärkas, att Konungens befallningshafvande i Örebro län icke, innan valen anställt, hos Konungen gjort sådan anmälan om i kammaren uppkommen ledighet, som i § 28 riksdagsordningen föreskrifves, hvadan förordnande om dessa vals förrättande icke heller blifvit af Konungen meddeladt.

Tillika skulle, här antecknas, att det antal riksdagsmän i Första Kammaren, som Örebro läns landstingsområde äger utse, allt fortfarande uppgår till sex.

Beträffande öfriga fullmakter anmärktes såsom afvikelser från det i § 10 riksdagsordningen föreskrifna formulär:

att två fullmakter blifvit försedda med öfverskriften »Fullmakt»;

att i två af fullmakterna i fråga om tiden för riksdagsmannaskepets fortvaro orden »från nämnda dag» utbytt mot orden »från denna dag»;

att beträffande fullmakternas dagteckning i två fullmakter för sådant ändamål användts uttrycket »som ofvan»;

samt att i sju af de från landsting insända fullmakterna landstingets ordförande vid fullmaktens undertecknande använt uttryck, tydande på att fullmakten utfärdats å vederbörande landstings vägnar;

men då berörda afvikelser icke syntes vara af beskaffenhet, att därigenom meningen förändrades eller otydlighet föranleddes, ansågos dessa fullmakter i likhet med öfriga, om hvilka nu är fråga och mot hvilka anmärkning ej förekommit, böra godkännas.

Hvad sålunda förekommit skulle genom protokoll meddelas Första Kammaren, hvarjämte förteckning å de kammarens ledamöter, för hvilka fullmakter inkommit, skulle, tillika med fullmakterna, till kammaren öfverlämnas.

In fidem
P. M. af Ugglas.

Förteckning å de ledamöter af Riksdagens Första Kammare, för hvilka efter 1907 års lagtima riksdags afslutande fullmakter inkommit till justitiedepartementet:

Stockholms stad.....	{	fullmäktigen i riksbanken Henrik Ragnar Törnebladh;
Uppsala län		f. d. kaptenen Fredrik Gustaf Magnus Ridderbjelke;

Södermanlands län	kontraktprosten Lars Albert Sjöholm; generaldirektören Anders Julius Jublin; bruksägaren Gunnar Ekelund;
Östergötlands län	
Jönköpings län	assessorn Karl Johan Ekman;
Kalmar län, södra delen	öfversten Carl Gustaf Hult;
Gottlands län	häradshöfdingen Carl Theodor af Ekenstam;
Kristianstads län	kammarherren James Thomas Kennedy; nämndemannen Troed Troedsson;
Malmöhus län	fullmäktiges i riksgäldskontoret ordförande, juris doktor Per Axel Henrik Cavalli; landtbrukaren Olof Tonning;
Hallands län	vice konsuln Oscar Ferdinand Trapp;
Göteborgs och Bohus län	f. d. redaktören Ludvig Danström;
Göteborgs stad	godsägaren Eric Adolf Hallin;
Älfsborgs län	professorn Erik August Wijkander; lektorn August Bellinder;
Skaraborgs län	biskopen Axel Gottfrid Leonard Billing; godsägaren friherre Carl Gustaf Adolf Kling- spor;
Örebro län	godsägaren Frans Evert Knut Åkerberg; öfverjägmästaren Clemens Gustaf Barthelson; bankdirektören Frans Eric August Bäck- ström;
Kopparbergs län	bruksägaren Lars Larsson;
Gäfle stad	vice häradshöfdingen Lars Emil Gezelius;
Jämtlands län	statsrådet greve Hugo Erik Gustaf Hamilton;
Västerbottens län	öfversten Carl Göran Skytte;
Norrbottens län	häradshöfdingen Axel Herman Georg Rog- berg;
	f. d. distriktschefen greve Carl Oscar Taube.

Enligt § 2 i ordningsstadgan för kammaren anställdes upprop af kammarens ledamöter, hvarvid såsom frånvarande antecknades:

greve *Douglas*,
herr *von Oelreich*,
» *Hasselrot*,
» *Kennedy*,
» *Lindgren*,
» *Dieden*,
» *Heüman*,
friherre *Lagerbring*,
herr *Häkanson*,
» *Lithander*,
» *Billing*,
» *Weinberg*,

herr *Olsén*,
 » *Hägglund*,
 » *Rudebeck*,
 » *von Stapelmohr*,
 » *Bremberg*.

Af ofvan upptagna, såsom frånvarande antecknade ledamöter hade herrar *Lindgren* och *Rudebeck* anmält förhinder att denna dag tillstädeskomma, hvarjämte upplästes följande ingifna läkarbetyg:

Ledamoten af Riksdagens Första Kammare landshöfdingen m. m. *Ch. E. von Oelreich* är till följd af Rhinitis acuta tills vidare urståndsatt att deltaga i riksdagsarbetet, hvilket härmed intygas.
 Vexjö 13 januari 1908.

Ernst Tengwall.
 T. f. lasarettsläkare.

Att ledamoten af Riksdagens Första Kammare kammarherren *J. Kennedy* på grund af sjukdom, nevrasteni, tillsvidare ej kan deltaga i Riksdagens förhandlingar intygas, på heder och samvete.
 Kristianstad ^{14/1} 1908.

J. Aug. Hedlund.
 Lasarettsofverläkare.

Att ledamoten af Riksdagens Första Kammare herr konsuln *J. H. Dieden* till följd af undergången operation är förhindrad att infinna sig vid riksdagens öppnande och under de närmast därefter följande dagarne, intygas.
 Malmö den 11 jan. 1908.

Fritz Bauer.
 Öfverläkare vid Malmö allm. sjukhus' kirurg. afdelning.

Att ledamoten af Riksdagens Första Kammare herr *E. D. Heiman* i följd af sjukdom är förhindrad att under de närmaste dagarne bevista kammarens sammanträden, intygas.
 Stockholm d. ^{15/1} 1908.

Thure Hellström.
 Med. doktor.

Landshöfdingen m. m. friherre *G. Lagerbring* är till följd af sjukdom (lungkatarr) tillsvidare förhindrad att deltaga i Riksdagens arbete. Intygas på heder och samvete.
 Göteborg d. 13 jan. 1908.

Carl Hamberg.
 Fördelningsläkare.

Att ledamoten af Riksdagens Första Kammare herr ingenjören *A. E. Håkanson* insjuknat i akut febersjukdom (influensa) och att

han till följd däraf tills vidare är förhindrad att kammarens sammanträden bevista, intygas.

Viskafors d. 14 jan. 1908.

A. Södermark.

Legit. läkare.

Att ledamoten af Riksdagens Första Kammare grosshandlaren och kommandören herr *P. Em. Lithander* sedan omkring fyra månader lider af strup- och luftrörskatarr (Laryngobronchitis), på grund hvaraf han är förhindrad att f. n. deltaga i riksdagsarbetet, samt att han under den närmaste tiden för sin hälsas vårdande är i behof af ledighet från samma arbete, hvilket härmed på heder och samvete intygas.

Göteborg den 13 januari 1908.

Fr. Belfrage.

Legit. läkare.

C. M. Ullman.

Legit. läkare.

Ledamoten af Riksdagens Första Kammare herr godsägaren *Aug. Weinberg* är på grund af sjukdom (Arthritis) förhindrad att tills vidare deltaga i riksdagsarbetet, hvilket härmed intygas på heder och samvete.

St. Levene den 11 januari 1908.

Nat. Haller.

Leg. läk., extra provinsialläkare.

Att ledamoten af Riksdagens Första Kammare fabriksidkaren *Gottfrid Olsén* till följd af sjukdom — akut bröstkatarr — är hindrad att inställa sig vid Riksdagen, intygas härmed på heder och samvete.

Arvika den 13 januari 1908.

P. H. Lindblad.

Leg. läkare.

Att ledamoten af Riksdagens Första Kammare, jägmästaren *F. O. Bremberg*, till följd af sjukdom — ansiktsros (Erysipelas faciei) — tills vidare är oförmögen att deltaga i riksdagsarbetet; intygas på heder och samvete.

Stockholm d. 14/1 1908.

T. Hwass.

Med. d:r, leg. läkare.

Hans excellens herr statsministern Lindman, som nu inträdde, erhöll på begäran ordet och yttrade:

Jag får gifva kammaren del af Kungl. Maj:ts öppna bref angående förordnande af talman och vice talman vid innevarande års lagtima riksdag.

Härefter uppläste herr statsministern ifrågavarande kungl. bret, enligt hvilket förordnats till talman ledamoten af kammaren greve *Sparre* och till vice talman ledamoten af kammaren herr *Lundeborg*.

Herr *Wieselgren*, som nu lämnade talmansplatsen, yttrade till herr talmannen: Å kammarens vägnar ber jag få hjärtligast hälsa vår gamle välbetrodde talman välkommen ännu en gång till sitt viktiga kall.

Herr talmannen intog talmansplatsen och yttrade:

Sedan vi åtskildes här i kammaren första dagarna i sistlidne juni månad, har döden bortryckt vår gamle folkkäre Konung Oscar. Det lämpar sig icke att här ingå i en skildring af hans konungagärning. Jag vill endast framhålla för Eder, mina herrar, huru mäktigt landet gått framåt under de 35 år han var Sveriges Konung, huru lifligt han intresserade sig för allt, som kunde föra landet framåt och kunde bereda folkets lycka. Jag ber Eder att med edra tankar följa mina till de sorgfyllda dagar i början af december månad, då den åldrige Konungen insjuknade. Väl minnas vi alla den oro, som väcktes i sinnena vid hans insjuknande, huru denna oro växte, i den mån faran ökades, och vi minnas spänningen och oron i landet, när dödsbudet slutligen kom. Det var en kungssorg, som trädde fram, en kungssorg dess mera värd, som den var byggd på frivillighetens grund helt och hållet.

Den nye Konung, som trädte fram och tagit arvet, honom följa vi med de varmaste förhoppningar om lycka och framgång för hans ädla sträfvanden i fosterlandets tjänst. Vi hoppas, att han måtte kunna bära den ofta stora tyngden af konungakronan.

Mina herrar, jag ber att få tillägga några ord för min egen räkning. De röra mig personligen. Jag tackar för den vänliga hälsning, som, då jag närmade mig talmansbordet, mötte mig från kammarens ålderspresident, och jag utbeder mig af Eder att äfven vid denna riksdag mötas med samma förtroende, samma vänskap, som mött mig under föregående riksdagar. Jag ber dess mer därom, som jag varit i hög grad tveksam, huruvida det vore lämpligt att vid min ålder ännu en gång åtaga mig ett så viktigt uppdrag. Endast en af dem, som under det nya riksdagsskicket nämnts som talmän, har mottagit uppdraget vid högre ålder än jag. Men jag bygger på edert förtroende och därför har jag vågat mottaga valet, då Konungen önskat det.

Herr talmannen anmälde, att någon ansökning till sekreterarbefattningen hos kammaren icke inkommit, och hemställde, huruvida kammaren behagade genast företaga val af sekreterare.

Sedan denna hemställan besvarats med ja, företogs valet, och befanns efter valförrättningens slut hafva blifvit till sekreterare utsedd kanslirådet A. von Krusenstjerna med samtliga afgifna, eller 118 röster.

Herr talmannen yttrade, att han efter samråd med Andra Kammarrens talman finge föreslå, det Första Kammaren ville besluta att vid sitt sammanträde fredagen den 17 innevarande månad företaga följande val, nämligen

dels af fyra ledamöter för att jämte talmannen tillsätta kammarens kansli och vaktbetjäning,

dels af tre ledamöter för att deltaga i talmansöfverläggningarna, och

dels af två ledamöter att hafva inseende öfver Riksdagens kansli.

Detta förslag antogs.

Tillkännagafs, att Kungl. Maj:t genom offentliga anslag i nåder bjudit och kallat Riksdagens ledamöter att torsdagen den 16 i denna månad kl. 11 f. m. infinna sig i slottskapellet samt efter förrättad gudstjänst begifva sig till rikssalen för att där inhämta hvad Kungl. Maj:t hade att meddela Riksdagen.

Herr talmannen meddelade, att till kammarens förfogande öfverlämnats, bland annat, 148 inträdesbiljetter till rikssalen vid riksdagens öppnande, och hemställde, att fördelning af dessa biljetter finge genom sekreteraren ske efter slutet af kammarens sammanträde denna dag, med iakttagande, att de för hvarje landstingsområdes eller stads riksdagsmän afsedda biljetter utlämnades till områdets eller stadens äldste närvarande representant, som sedermera finge ombesörja den vidare utdelningen.

Denna hemställan bifölls.

Kanslirådet von Krusenstjerna fick nu företräde, underrättades att han blifvit af kammaren vald till sekreterare och öfvertog protokollsföringen.

In fidem

C. F. Vougt.

Herr talmannen yttrade, att han ansåge sig böra erinra därom, att kammarens plenum under morgondagen utsatts att börja kl. $\frac{1}{2}$ 11 f. m.

Kammaren åtskildes kl 11,52 f. m.

In fidem

A. v. Krusenstjerna.
